

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 117/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., Pajštúnska 5, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Tomáš Kušnir, s. r. o., Pajštúnska 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 MCdo 17/2014 z 21. októbra 2015, sp. zn. 1 MCdo 6/2014 z 12. novembra 2015 a sp. zn. 1 MCdo 2/2014 z 27. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Veci vedené na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 884/2016, sp. zn. Rvp 885/2016 a sp. zn. Rvp 1097/2016 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 884/2016.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 27. januára 2016 a 29. januára 2016 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 MCdo 17/2014 z 21. októbra 2015 (Rvp 884/2016), sp. zn. 1 MCdo 6/2014 z 12. novembra 2015 (Rvp 885/2016) a sp. zn. 1 MCdo 2/2014 z 27. októbra 2015 (Rvp 1097/2016) (spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka je právnickou osobou patriacou do medzinárodne pôsobiacej inkasnej skupiny. Sťažovateľka sa na Okresnom súde Martin (Rvp 884/2016; ďalej len „okresný súd 1“), Okresnom súde Vranov nad Topľou (Rvp 885/2016; ďalej len „okresný súd 2“) a Okresnom súde Humenné (Rvp 1097/2016; ďalej len „okresný súd 3“; spolu ďalej len „okresné súdy“) žalobou domáhala zaplatenia pohľadávky vo výške 1 030,33 € istiny s príslušenstvom (Rvp 884/2016), 718,90 € istiny s príslušenstvom (Rvp 885/2016) a 1 478,40 € istiny s príslušenstvom (Rvp 1097/2016) voči v žalobách označeným žalovaným.

Okresný súd 1 vydal platobný rozkaz, voči ktorému v čase jeho doručovania podalo odpor Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ďalej len „vedľajší účastník“ alebo „združenie“) a zároveň zahlásilo vstup do konania. Okresný súd 1 podaný odpor odmietol. Krajský súd v Žiline na odvolanie vedľajšieho účastníka zrušil prvostupňové rozhodnutie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Proti odvolaciemu rozhodnutiu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie, ktoré následne Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 7 MCdo 17/2014 z 21. októbra 2015 odmietol.

Okresný súd 2 zamietol žalobu sťažovateľky, toto rozhodnutie na odvolanie sťažovateľky potvrdil Krajský súd v Prešove. Proti odvolaciemu rozhodnutiu podal generálny prokurátor mimoriadne dovolanie, ktoré následne najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 MCdo 6/2014 z 12. novembra 2015 odmietol.

Okresný súd 3 vydal platobný rozkaz, voči ktorému v čase jeho doručovania podal odpor vedľajší účastník, ktorý zároveň zahlásil vstup do konania. Krajský súd v Prešove následne potvrdil prvostupňové procesné rozhodnutie. Proti odvolaciemu rozhodnutiu podal generálny prokurátor mimoriadne dovolanie, ktoré následne najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 MCdo 2/2014 z 27. októbra 2015 odmietol.

3. Sťažovateľka zastáva názor, že napadnutými rozhodnutiami najvyšší súd porušil v bode 1 označené práva v podstate tým, že ústavne nekonformným výkladom ustanovení § 243e a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) najvyšší súd odmietol mimoriadne dovolanie podané generálnym prokurátorom pre neprípustnosť, hoci prípustne bolo.

4. Sťažovateľka v podaných sťažnostiach žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie v bode 1 uvedených práv, zrušil napadnuté rozhodnutia a zaviazal najvyšší súd na náhradu trov konania.

II.

Spojenie vecí

5. Podľa ustanovenia § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerané ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku...

6. Podľa ustanovenia § 112 OSP môže ústavný súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

7. Zo spisov ústavného súdu sp. zn. Rvp 884/2016, sp. zn. Rvp 885/2016 a sp. zn. Rvp 1097/2016 vyplýva, že veci sa týkajú toho istého účastníka konania, rovnakého právneho zástupcu a zároveň spolu skutkovo súvisia, pretože nosné dôvody uvádzané v podaných sťažnostiach a v napadnutých rozhodnutiach najvyššieho súdu sú podobné.

8. Na základe uvedeného ústavný súd v záujme hospodárnosti konania podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP rozhodol, že veci vedené na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 884/2016, sp. zn. Rvp 885/2016 a sp. zn. 1097/2016 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 884/2016. Tieto skutočnosti boli podkladom pre záver ústavného súdu obsiahnutý v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. ...

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

11. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnený návrh ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí návrhu na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

IV.

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia

a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

14. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

15. Judikatúra ústavného súdu zastáva stabilne názor, že mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je účel mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy; jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení vytýkaných v mimoriadnom dovolaní. Rešpektovanie týchto kritérií je nevyhnutné z hľadiska princípov právneho štátu (čl. 1 ústavy), ako aj z hľadiska práva

na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a práva na spravodlivý súdny proces v súlade s hodnotami zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. PL. ÚS 57/99, II. ÚS 185/09, II. ÚS 280/2010).

16. Reštriktívne posudzovanie tohto mimoriadneho dovolania (bod 15) súvisí s princípom právneho štátu, a to s princípom právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v civilnom procese je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosti a nezmeniteľnosti. Rovnako súvisí s princípom rovnosti, keď intervenciou tretej osoby (generálneho prokurátora) sa prima facie narúša právna istota druhého účastníka spoliehajúceho sa na záväzné a nezmeniteľné súdne rozhodnutie. S princípom rovnosti a bezrozpornosti právneho poriadku súvisí napríklad aj okolnosť, že v prípadoch dovolania podaného účastníkom konania je za dôvod neprípustnosti považovaný tiež finančný cenzus (čo je v hre) vyjadrený v § 238 ods. 5 OSP, kým v prípade mimoriadneho dovolania podávaného generálnym prokurátorom takýto finančný cenzus explicitne z právnej úpravy nevyplýva.

17. Ústavný súd ďalej poznamenáva, že aj z početnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) možno vyvodit' kritický postoj ESLP k mimoriadnym opravným prostriedkom, ktoré závisia od úvahy príslušného orgánu verejnej moci, či dôjde k podaniu takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku, alebo nie a následne k vyneseniu rozhodnutia, ktorým sa zruší právoplatné konečné rozhodnutie. V zmysle judikatúry ESLP je však prípustné zasiahnuť do nastolenej právnej istoty právoplatným rozhodnutím vnútroštátneho súdu vtedy, ak v konaní došlo k zásadnej vade alebo závažnému excesu, ktorý je potrebné napraviť, ak sú tu mimoriadne okolnosti prípadu, pričom však podľa judikatúry ESLP za takúto vadu exces však nemožno považovať skutočnosť, že na predmet konania existujú dva rozličné názory, pretože právna istota v sebe zahŕňa požiadavku rešpektovania princípu *res iudicata*, ktorej prejavom je nezmeniteľnosť rozhodnutia. Uplatňovanie tohto princípu je zdôraznený zásadou, že žiadna zo strán nie je oprávnená žiadať o preskúmanie konečného a záväzného rozhodnutia len z toho dôvodu, aby dosiahla znovuo tvorenie prípadu a jeho nové skúmanie, pretože takýto mimoriadny opravný prostriedok by de facto mal charakter odvolania. Zrušené môžu byť iba na účely nápravy fundamentálnych chýb (pozri *Ryabykh proti Rusku* z 3. 12. 2003, sťažnosť č. 52854/99, bod

52). V tejto súvislosti tiež EŠLP už judikoval, že nesúhlas s právnym posúdením prípadu odvolacím súdom nie je sám osebe mimoriadnou okolnosťou odôvodňujúcou zrušenie právoplatného rozhodnutia (pozri Kot proti Rusku z 18. 1. 2007, sťažnosť č. 20887/03, bod 29).

18. Ústavný súd už vo veci sp. zn. III. ÚS 357/2013 uviedol, že «v súvislosti s aplikáciou predmetných ustanovení OSP a ich ústavne konformným výkladom (§ 243e a nasl. OSP, pozn.), majúc na pamäti judikatúru EŠLP, dospel k záveru, že pokiaľ zákonodarca odvádza prípustnosť mimoriadneho dovolania z porušenia zákona s odkazom na ustanovenie § 243f OSP, kde bližšie konkretizuje možné dôvody, medzi ktoré zaradil aj nesprávne právne posúdenie veci, tak potom v prípade podania mimoriadneho dovolania práve z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia je potrebné pod porušením zákona rozumieť také porušenie procesného práva – zákona, ktoré v konečnom dôsledku znamená zároveň aj nesprávne právne posúdenie (či už hmotnoprávneho, alebo prípadne procesného charakteru). K takémuto interpretačnému záveru dospel ústavný súd v spojitosti s kumulatívnym predpokladom prípustnosti mimoriadneho dovolania, ktorý stanovuje podmienku, ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu. V opačnom prípade ak by nesprávne právne posúdenie bolo spájané výlučne s porušením hmotnoprávnych ustanovení zákona (ktoréhokoľvek), tak by de facto v takmer každom prípade bolo možné napadnúť právoplatne rozhodnutú vec týmto mimoriadnym opravným prostriedkom, čím by sa tento mimoriadny opravný prostriedok dostal na úroveň „ďalšieho“ odvolania a bolo by len na svojvôli generálneho prokurátora, do ktorej právoplatne skončenej veci zasiahne podaním mimoriadneho dovolania s odvolaním sa na nesprávne právne posúdenie veci. Takýto výklad dotknutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku by vo svojich dôsledkoch znamenal porušenie minimálne základného práva na súdnu ochranu jedného z účastníkov konania, rovnosti účastníkov konania, zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, a to treťou stranou, odlišnou od účastníkov konania, ktorá nepatrí do súdnej moci, čo opodstatnene vyvoláva otázky, či ide o prípustné legitímne zasahovanie do nezávislosti súdov a súdnej moci ako takej. Ústavný súd na tomto mieste opätovne poukazuje na už citovanú judikatúru EŠLP,

z ktorej vyplýva, že samotná okolnosť (možnosť) existencie dvoch rôznych právnych názorov na vec nie je dostatočným dôvodom opätovného rozhodovania vo veci.».

19. Judikatúra ústavného súdu i súdov všeobecných sa v otázke prípustnosti mimoriadneho dovolania podávaného generálnym prokurátorom plynutím času menila, a to predovšetkým pod vplyvom judikatúry ESLP. Zmenu možno vyjadriť trendom reštriktívnejšieho prístupu súdnych orgánov k oprávneniu generálneho prokurátora podávať mimoriadne dovolanie. Okrem už uvedeného v bode 17 ESLP opakovane potvrdil, že pripúšťa určité zásahy do konečných súdnych rozhodnutí ako výnimku zo zásady právnej istoty a zo zásady res judicata, ak je takýto zásah odôvodnený potrebou nápravy extrémnej chyby. „(...) Mimoriadny prieskum sa nesmie uplatňovať ako zastreté odvolanie (appeal in disguise) a samotná možnosť existencie dvoch právnych názorov na predmet konania nie je dôvodom pre opätovné posúdenie veci. Odkloniť sa od tohto princípu je možné iba tam, kde je to nevyhnutné z dôvodu okolností podstatného a závažného významu.“ (Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z 23. 7. 2009, bod 33). «(...) Dohovor zásadne umožňuje „znovuotvorenie“ právoplatne rozhodnutých konaní v prípade, ak vyjdú najavo nové skutočnosti. Akokoľvek, preskúmanie rozhodnutia by sa malo uplatniť za účelom nápravy hrubých (veľkých) pochybení súdu(...), a nie iba ako inštitút predstavujúci vo svojej podstate odvolanie.» (Bulgakova proti Rusku, rozsudok z 18. 1. 2007, bod 34). Aj aktuálne rozhodnutia ESLP z 9. 6. 2015 vydané vo veciach proti Slovenskej republike (DRAFT-OVA, a. s., PSMA, s. r. o., a COMPCAR, s. r. o.) pripomínajú význam a obsah princípu rovnosti zbraní a princípu právnej istoty, s ktorými bezprostredne súvisí otázka záväznosti, nezrušiteľnosti a dôveryhodnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, ktoré boli napadnuté z iniciatívy generálneho prokurátora vyjadrenej podaním mimoriadneho dovolania. Na viaceré tieto rozhodnutia ESLP poukazujú tiež napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu.

20. Ústavný súd 18. marca 2015 pod sp. zn. PLZ. 3/2015 prijal zjednocujúce stanovisko, ktorého právna veta znie: „Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej

republiky, je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.“

21. Následne aj najvyšší súd (jeho občianskoprávne a obchodnoprávne kolégia) prijal 20. októbra 2015 zovšeobecňujúce stanovisko: „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.“ Týmto stanoviskom sa revidovali prijaté závery vyjadrené v predchádzajúcom období (R 36/2008).

22. Nosné dôvody uvádzané vo všetkých troch napadnutých rozhodnutiach najvyššieho súdu (sp. zn. 7 MCdo 17/2014 z 21. októbra 2015, sp. zn. 1 MCdo 6/2014 z 12. novembra 2015 a sp. zn. 1 MCdo 2/2014 z 27. októbra 2015), na základe ktorých bolo odmietnuté mimoriadne dovolanie podané generálnym prokurátorom, spočívajú – zjednodušene povedané – v názore, že sťažovateľka predtým, ako v jej veciach generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie, sama mohla podať mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) podľa § 236 a nasl. OSP, „ktorý mala k dispozícii a ktorý bol potenciálne spôsobilý podstatne ovplyvniť rozhodnutie v merite veci“. A keďže tak sťažovateľka neurobila, nebola naplnená dikcia procesného predpisu „a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami“ (§ 243e ods. 1 in fine OSP), v dôsledku čoho nebol generálny prokurátor oprávnený podať mimoriadne dovolanie. V okolnostiach jednotlivých napadnutých rozhodnutí najvyšší súd nad rámec už uvedeného, resp. rozvíjajúc už uvedené, uviedol:

(i) „*Navrhovateľka (sťažovateľka, pozn.) nepodala dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 20. decembra 2013 sp. zn. 5 Co 566/2013. Bez ohľadu na to, v akej procesnej forme odvolací súd rozhodnutie vydal (či rozsudok alebo uznesenie), je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu ak existujú dôvody zmätočnosti rozhodnutia*

taxatívne vymenované v § 237 O. s. p. ... Dovoláním možno v tomto prípade napadnúť aj uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnutie prvého stupňa zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. V zmysle vyššie uvedeného výkladu najvyššieho súdu to znamená, že sama nevyužila dostupný mimoriadny opravný prostriedok, ktorý mala k dispozícii a ktorý bol potenciálne spôsobilý podstatne ovplyvniť rozhodnutie v merite veci. Vzhľadom na pasivitu samotnej navrhovateľky pri včasnej ochrane jej práv je procesné neprípustná dodatočná aktivita generálneho prokurátora, ku ktorej došlo podaním mimoriadneho dovolania podnecovaného navrhovateľkou... Jednou z podmienok možnosti podania mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O. s. p. je ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Uznesením Krajského súdu v Žiline z 20. decembra 2013 sp. zn. 5 Co 566/2013 odvolací súd uznesenie Okresného súdu Martin z 24. júla 2013 č. k. 9 C 169/2013 - 33 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie tým, že v prejednávanej veci vedľajší účastník vstúpil do ešte právoplatne neskončeného konania a odpor proti platobnému rozkazu podal v 15-dňovej lehote stanovenej na podanie odporu počítanej od dňa doručenia platobnému rozkazu vedľajšiemu účastníkovi a preto súd prvého stupňa svojim postupom, tým, že odmietol odpor proti platobnému rozkazu, odňal vedľajšiemu účastníkovi možnosť konať pred súdom. Navrhovateľka napriek takémuto rozhodnutiu má možnosť v ďalšom konaní využiť svoje práva v konaní a svojou argumentáciou a poukazom už na ustálenú judikatúru chrániť svoje práva v konaní a tým dosiahnuť v konaní inými právnymi prostriedkami ovplyvniť ďalšie konanie súdu prvého stupňa a prípadne ďalšie jeho rozhodnutie.“ (7 MCdo 17/2014),

(ii) „... v zásade každé dovolanie podané v občianskom súdnom konaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (s výnimkou exekučného konania - vid' § 237 ods. 2 O.s.p.) otvára priestor pre posúdenie správnosti niektorých aspektov procesného postupu súdu, ktorý vydal dovolaním napadnuté rozhodnutie a tým zároveň dáva určité vyhliadky na úspech dovolateľa v konaní o dovolaní. Každé dovolanie je teda v tomto zmysle potenciálne spôsobilé podstatne ovplyvniť rozhodnutie v merite veci... Pokiaľ účastník konania zostane v naznačenom smere pasívny, je (neskoršia) aktivita generálneho prokurátora vyústiaca do podania mimoriadneho dovolania neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky

predpokladané Občianskym súdnym poriadkom v ustanoveniach § 243e až § 243j O.s.p...“ (1 MCdo 6/2014),

(iii) „Prípustnosť dovolania vymedzuje Občiansky súdny poriadok stanovením jednak určitých objektívnych znakov rozhodnutia [§ 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok odvolacieho súdu) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie odvolacieho súdu)], jednak objektívnym - zadaním závažných procesných väd uvedených v § 237ods. 1 O.s.p. Vzhľadom na to, že na procesné vady konania taxatívne vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p. je dovolací súd povinný prihliadať ex lege (viď § 242 ods. 1 O.s.p.) vždy - teda bez ohľadu na to, či boli alebo neboli v dovolaní namietané, je opodstatnený záver, že v zásade každé dovolanie podané v občianskom súdnom konaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (s výnimkou exekučného konania - viď § 237 ods. 2 O.s.p.) otvára priestor pre posúdenie správnosti niektorých aspektov procesného postupu súdu, ktorý vydal dovolaním napadnuté rozhodnutie a tým zároveň dáva určité vyhliadky na úspech dovolateľa v konaní o dovolaní. Každé dovolanie je teda v tomto zmysle potenciálne spôsobilé podstatne ovplyvniť rozhodnutie v merite veci.“ (1 MCdo 2/2014).

23. Otázka posúdenia prípustnosti mimoriadneho dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Podľa názoru ústavného súdu v bode 22 uvedený výklad najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. V citovaných častiach odôvodnení napadnutých rozhodnutí najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo treba považovať mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora za neprípustné, a vysporiadal sa so skutkovou i právnou problematikou posudzovaných vecí, a preto ich ústavný súd považuje i z hľadiska ústavných aspektov za dostačujúce a ústavne relevantné. Ústavný súd k namietaným rozhodnutiam najvyššieho súdu už iba v krátkosti dodáva, že v súvislosti s namietanými rozhodnutiami sp. zn. 7 MCdo 17/2014 a sp. zn. 1 MCdo 2/2014 nebolo v hre konečné „meritórne“ rozhodnutie súdov, ale iba posúdenie otázky, či vedľajší účastník konania môže alebo nemôže podať odpor proti vydanému platobnému rozkazu, táto okolnosť má súvislosť s ustanovením § 237 ods. 1 OSP. V prípade napadnutého rozhodnutia sp. zn. 1 MCdo 6/2014 neušlo pozornosti ústavného súdu, že tam pôvodne žalovaná istina 718,90 €

(pozri bod 2) predstavuje prekážku prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 5 OSP, táto bagatelnosť by aj inak bola dôvodom na odmietnutie sťažnosti v danej veci.

24. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, mohol by v zmysle citovanej judikatúry nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 303/06), čo však, ako už bolo uvedené, v okolnostiach prípadu ústavný súd nezistil a sťažovateľka neuviedla žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu sú postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o ich zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení označených práv sťažovateľky.

25. Na základe uvedeného, ako aj so zreteľom na argumentáciu sťažovateľky v sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nemožno prijať záver o vecnej súvislosti medzi napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu a označeným porušením práv sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

26. Vzhľadom na to ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, že sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho

základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu, odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

27. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej práv podľa čl. 13 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že závery prijaté o neopodstatnenosti sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie sa v celom rozsahu vzťahujú aj na záver o neopodstatnenosti sťažnosti vo vzťahu k ďalším označeným právam, ktoré už preto nie je potrebné podrobnejšie odôvodňovať. Ak totiž najvyšší súd zjavne nemohol porušiť základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, potom nemožno uvažovať ani o príčinnej súvislosti medzi dovolacím rozsudkom a porušením predmetných práv sťažovateľky.

28. Nad rámec veci ústavný súd uvádza, že sťažovateľka vo všetkých napadnutých veciach nespĺnomocnila na zastupovanie pred ústavným súdom konkrétneho advokáta, ale spoločnosť s ručením obmedzeným, splnomocnenie je okrem sťažovateľky (jej konateľ) podpísané dvoma advokátmi (prokuristom a konateľom). Uvedené splnomocnenie nezodpovedá zákonným predpokladom uvedeným v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého „[k] návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom..., ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred Ústavným súdom.“.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. februára 2016